

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ในยุคที่สารนิเทศมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตและกิจกรรมของคนในสังคมทั่วโลก ดังเช่นปัจจุบัน การขยายตัวอย่างรวดเร็วของข้อมูลสารนิเทศในแขนงวิชาต่าง ๆ นั้น ทำให้นักวิชาการต่างประสบกับปัญหาในอันที่จะให้คนได้ทราบแนวความคิด วิธีการ และทฤษฎีใหม่ ๆ แม้แต่ในสาขาวิชาเฉพาะที่ตนสนใจ ปัญหาที่มีใช่เพียงเพราะบุคคลเหล่านั้นไม่มีเวลาอ่านหรือไม่สามารถจดจำสิ่งที่เขาอ่านได้หมดเท่านั้น แต่เนื่องจากยังขาดอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการที่จะค้นหาว่ามีข้อมูลสารนิเทศอยู่ที่ใด (นวนิทธ์ อินทรามะ 2518 : 70) เช่นเดียวกัน ถ้าประเทศใดขาดวิธีการเข้าถึงข้อมูลสารนิเทศที่ดีแล้ว ประเทศนั้นจะไม่ได้รับประโยชน์จากข้อเท็จจริงจำนวนมากที่ได้รับบริการยอมรับแล้ว รวมทั้งประสบการณ์และข้อมูลที่บ้านที่กลงในแหล่งอ้างอิงต่าง ๆ ด้วย และจะเสี่ยงต่อการทำงานซ้ำกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความสิ้นเปลืองโดยเปล่าประโยชน์ (Valls 2522 : 52) ดังนั้น จึงต้องมีวิธีการที่จะช่วยให้สามารถทราบแหล่งข้อมูลสารนิเทศ สามารถค้นหาเพื่อนำออกมาใช้ได้และจัดการเผยแพร่สารนิเทศนั้นโดยรวดเร็วและทันกับความต้องการ (นวนิทธ์ อินทรามะ 2518 : 71)

ปัจจุบัน / สถาบันทางวิชาการระดับชาติหลายแห่งได้ให้ความสนใจในเรื่องการสะสมและให้บริการสารนิเทศที่เกี่ยวกับประเทศไทยทั่ว ๆ ไปทุกด้าน สถาบันเหล่านี้ได้แก่ หอสมุดแห่งชาติ สถาบันไทยคดีศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สถาบันไทยศึกษา และหอเอกสารประเทศไทยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสยามสมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นต้น ได้มีการรวบรวมบรรณานุกรมที่เกี่ยวกับประเทศไทยเผยแพร่ออกมาบ้างแล้ว แต่ยังมีเอกสารอีกจำนวนมากที่ยังขาดการสำรวจและทำรายชื่อ โดยเฉพาะเอกสารที่จัดพิมพ์ในท้องถิ่น ซึ่งมีการเผยแพร่อยู่ในวงจำกัด

ผู้ที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับท้องถิ่นจึงไม่สามารถเข้าถึงสารนิเทศเหล่านี้ได้อย่างครบถ้วน

การศึกษาเกี่ยวกับท้องถิ่นในประเทศไทยเริ่มได้รับความสนใจมากขึ้นในปัจจุบัน สถาบันอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาคหลายแห่งได้ทำหน้าที่ส่งเสริมทรัพยากรสารนิเทศที่เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนทุกรูปแบบเพื่อให้บริการแก่ผู้ที่สนใจ และได้มีการจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นในสาขาวิชาต่าง ๆ รวมทั้งหนังสืออ้างอิงที่รวบรวมแหล่งสารนิเทศ เช่น รายชื่อและเรื่องของเอกสารโบราณที่มีอยู่ตามวัดต่างๆ ในภูมิภาค มีงานวิจัยเกี่ยวกับท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น เพราะนักวิจัยได้รับความสะดวกในเรื่องการหาข้อมูล ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ได้มีการดำเนินการสะสมและให้บริการสารนิเทศที่เกี่ยวกับท้องถิ่นมาหลายปีแล้ว เนื่องจากเป็นแหล่งวัฒนธรรมเก่าแก่ จึงมีผู้มองเห็นความจำเป็นในการอนุรักษ์เอกสารของท้องถิ่นและที่เกี่ยวกับท้องถิ่น แต่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันตกของประเทศไทยซึ่งมักจะถูกจัดรวมไว้กับภาคกลาง ยังไม่ได้รับการเอาใจใส่มากเท่าที่ควร แต่แท้จริงแล้ว ทั้ง 2 ภาคนี้ต่างก็มีเรื่องราวที่น่าสนใจซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นตนเช่นกัน

ในระยะเวลา 4-5 ปีมานี้ได้เริ่มมีการตื่นตัวในเรื่องการศึกษาค้นคว้า วิจัย และสะสมข้อมูลท้องถิ่นในภาคตะวันตก โดยเฉพาะภายในวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัยศิลปากร มีการจัดประชุมทางวิชาการ อบรม สัมมนา ที่เกี่ยวกับภาคตะวันตกแก่บุคลากรในภาคนี้ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยศิลปากรยังได้มีนโยบายส่งเสริมงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาคตะวันตกโดยเฉพาะ มีโครงการวิจัยหลายโครงการที่ได้รับทุนอุดหนุนจากศูนย์วิจัย และบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัย ที่สำคัญได้แก่โครงการศึกษาลุ่มน้ำท่าจีน ซึ่งศึกษาลักษณะทางวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมทางสังคมของชุมชนในภาคตะวันตก ในรูปของโครงการพหุวิทยาการ (มหาวิทยาลัยศิลปากร, ศูนย์วิจัย ม.ป.ป. : 10)

ความต้องการในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของผู้ใช้ก็ดี ความตระหนักของผู้รับผิดชอบ และผู้ปฏิบัติการแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคในเรื่องคุณค่าของทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวกับท้องถิ่นที่จะมีต่อผู้ใช้ก็ดี ทำให้เกิดคำริที่จะพัฒนาการสะสมและให้บริการด้านสารสนเทศเกี่ยวกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรได้ริเริ่มจัดตั้งศูนย์ข้อมูลภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีสถานที่ตั้งภายในห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ ภาควิชาภาษาไทยของคณะเดียวกัน ก็ได้มีการวิจัยและสะสมทรัพยากรสารสนเทศเกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่าง ๆ ได้แก่ นิทาน คำานาน สารคดี ตำรา ละคร เพลงพื้นบ้าน กวีนิพนธ์ และปกิณกะคดี รวม 672 เรื่อง ในระหว่างปี พ.ศ. 2521-2527 (มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะอักษรศาสตร์ 2528) วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 แห่ง ซึ่งแต่ละแห่งเป็นที่ตั้งของศูนย์วัฒนธรรมประจำจังหวัดด้วยนั้น ก็มีการวิจัยและสะสมทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเช่นกัน

ทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วยเอกสารของท้องถิ่นและที่เกี่ยวกับท้องถิ่น ประเภทต่าง ๆ เป็นเอกสารที่มีคุณค่าสำหรับการศึกษาระดับศาสตรท้องถิ่น มีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการวิจัยและศึกษาเกี่ยวกับท้องถิ่นในแขนงวิชาต่าง ๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใคร่จะศึกษาถึงศักยภาพของสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และสภาพการดำเนินงานของห้องสมุดเพื่อการศึกษาท้องถิ่น (Local Collection) ของภาคนี้ เพื่อสามารถเป็นแหล่งชี้แนะที่มีประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกด้านต่อไป

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเท่าที่สำรวจพบ แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ การสำรวจเอกสารท้องถิ่น งานวิจัยเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์พิเศษประเภทต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วรรณกรรมที่เกี่ยวกับการสำรวจเอกสารท้องถิ่น

ยูริ นากาตะ (Nakata 1975 : 256-258) ได้กล่าวถึงสภาพและปริมาณการสะสมเอกสารท้องถิ่นของห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ในรัฐอิลลินอยส์ จากรายงานผลการสำรวจของคณะกรรมการห้องสมุดและสารนิเทศศาสตร์แห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (U.S. National Commission on Libraries and Information Science) ในปี 1972-1973 พบว่ามีห้องสมุดประชาชนและห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งที่ได้สะสมเอกสารท้องถิ่น โดยมีห้องสมุดที่เริ่มสะสมตั้งแต่ช่วงเวลาระหว่างปลายปี ค.ศ. 1800 จนถึงปีที่มีการสำรวจและมีเอกสารในห้องสมุดต่าง ๆ จำนวนตั้งแต่อย่างน้อยกว่า 100 ขึ้น จนถึงมากกว่า 1,000 ขึ้น ในการจัดเก็บเอกสารท้องถิ่น มีทั้งที่จัดรวมไว้กับสิ่งพิมพ์ทั้งหมดของห้องสมุด และจัดแยกเป็นสัดส่วนต่างหาก

American Library Directory 1972-1973 เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลที่บอกจำนวนขนาดและการกระจายของทรัพยากรสารนิเทศประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่มีอยู่ในห้องสมุดหลายประเภทของสหรัฐอเมริกา โดยสำรวจจากห้องสมุดที่มีมุมพิเศษหรือเรื่องพิเศษเกี่ยวกับทรัพยากรสารนิเทศท้องถิ่น จำนวน 1,549 แห่ง ในจำนวนนี้มี 76 แห่ง ที่มีห้องเก็บโดยเฉพาะ และมีการเปรียบเทียบทรัพยากรสารนิเทศท้องถิ่นระหว่างภูมิภาคต่าง ๆ ของสหรัฐอเมริกา แยกตามประเภทของห้องสมุด (Wolf 1975 : 264-268)

งานวิจัยที่เกี่ยวกับสิ่งพิมพ์พิเศษประเภทต่าง ๆ

สิ่งพิมพ์พิเศษประเภทต่าง ๆ ได้แก่ เอกสารจดหมายเหตุ ค้นฉบับตัวเขียน และวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการศึกษาชนชาติต่าง ๆ ซึ่งได้มีการสะสมไว้เป็นพวกต่างหากในห้องสมุดงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาชนชาติต่าง ๆ พบว่า แอน ไนท์ แรนคอลล (Randall 1980 : 761-A) ได้ศึกษาทรัพยากรสารนิเทศเกี่ยวกับอเมริกันอัฟริกันที่มีอยู่ในห้องสมุดของสหรัฐอเมริกา

ในด้านพัฒนาการ การให้บริการสำหรับผู้ใช้ และองค์ประกอบในการบริหารงาน ผลการวิจัยพบว่า ทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวกับคนผิวดำที่มีอยู่ในห้องสมุดทุกแห่ง ยังไม่อยู่ในสภาพที่เหมาะสม และรูปแบบการบริหารงานทรัพยากรสารสนเทศเหล่านี้ก็แตกต่างกันไปตามองค์ประกอบต่าง ๆ

โรเบิร์ต ฟิน-ชเวน เซ็น (Chen 1977 : 4671-A) ได้ประเมินผลทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวกับการศึกษาอเมริกันในสถาบันอุดมศึกษา 4 แห่งของไต้หวันพบว่า มีเพียงพอสำหรับการศึกษาในระดับปริญญาตรีเท่านั้น

สำหรับงานวิจัยของไทยที่ศึกษาสิ่งพิมพ์พิเศษประเภทต่าง ๆ นั้นพบว่า ทรงสรרך นิลกำแหง (2517) ได้ศึกษาการบริหารงานจดหมายเหตุในประเทศไทยด้านประวัติพัฒนาการของงานจดหมายเหตุแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า การเก็บเอกสารจดหมายเหตุของไทยมีขอบเขตความหมายที่แตกต่างไปจากสากล และข้อบังคับเกี่ยวกับการเก็บรักษาประเมินคุณค่าเอกสารราชการยังไม่รัดกุม การบริหารงานเอกสารของแผนกเก็บกระทรวงต่าง ๆ จึงมิได้อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ให้ข้อเสนอแนะว่า หอจดหมายเหตุแห่งชาติควรรับผิดชอบเอกสารส่วนกลางและเอกสารประวัติศาสตร์อื่น ๆ ส่วนหอจดหมายเหตุแห่งชาติสาขาภูมิภาคควรรับผิดชอบเอกสารส่วนภูมิภาคและเอกสารส่วนท้องถิ่น

ในเรื่องหนังสือตัวเขียน นิโบล เหมินทุด (2520) ได้ศึกษาการบริหารงานและการดำเนินงานเทคนิคหนังสือตัวเขียนในหอสมุดแห่งชาติไทยในด้านการจัดหา การประเมินคุณค่า การจัดเรียง การจัดเก็บ การจัดทำเครื่องมือช่วยค้น การเก็บรักษา และซ่อมแซมรวมทั้งการให้บริการ พบว่า เครื่องมือช่วยค้นที่สำคัญคือ บัตรรายการ และการทำบัตรรายการหนังสือตัวเขียนต้องใช้หลักเกณฑ์ที่แตกต่างจากหลักเกณฑ์สำหรับหนังสือทั่วไป เอกสารต้นฉบับตัวเขียนที่มีอยู่ในหอสมุดแห่งชาติเป็นจำนวนมาก ได้แก่ หนังสือโบราณ สมุดข่อย และกระดาษสา ซึ่งหอสมุดแห่งชาติได้ดำเนินงานเทคนิคต่าง ๆ เกี่ยวกับหนังสือตัวเขียนยังไม่ครบถ้วนตามหลักการ เพราะมีอุปสรรคเรื่องอัตรากำลังคนไม่เพียงพอ และสถานที่เก็บเอกสารไม่เหมาะสม

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาภาคตะวันตก

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับภาคตะวันตกมี 2 เรื่อง ได้แก่ นฤทธิ ศรีวรรณ (2526) ได้ศึกษาบทบาทและวิธีการดำเนินงานส่งเสริมทุนบำรุงวัฒนธรรมของชาติของวิทยาลัยครูในเขตภาคใต้ โดยได้รวมวิทยาลัยครูทั้ง 4 แห่งในภาคตะวันตกเข้าไว้ในกลุ่มประชากรที่ศึกษาด้วย ผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยครูในเขตภาคใต้อาจมีบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมค่อนข้างน้อย มีอุปสรรคในด้านวิชาการ คือ ขาดการสืบทอดความรู้ ความชำนาญ และมีมือของผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัฒนธรรมแต่ละสาขา รวมทั้งขาดการบันทึกประวัติและการรวบรวมผลงานเอาไว้สำหรับเป็นข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรม ส่วนแหล่งข้อมูลทางด้านเอกสารนั้น ส่วนใหญ่จะอยู่ตามวัดและอยู่อย่างกระจัดกระจาย ยากแก่การรวบรวม ทำให้ลำบากในการค้นคว้าหรือนำมาอ้างอิง และมีปัญหาในเรื่องการนำเอาผลงานวิจัยที่มีอยู่แล้วมาอ้างอิงในงานวิจัยใหม่ ๆ เพราะขาดการจัดรวมไว้เป็นหมวดหมู่ บุษกร ศรีหะทัย (2527) ได้ศึกษาอำเภอต่าง ๆ ภายในภาคตะวันตก รวมทั้งหมด 54 อำเภอเพื่อจัดลำดับความสำคัญสำหรับใช้เป็นแนวทางกำหนดความเหมาะสมของศูนย์กลางชุมชน โดยพิจารณาเปรียบเทียบจากตัวแปรในด้านกายภาพ ประชากร เศรษฐกิจ สาธารณูปโภค และสาธารณูปการของแต่ละอำเภอ เพื่อให้ทราบถึงศักยภาพและบทบาทของพื้นที่ที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า อำเภอที่เป็นศูนย์กลางชุมชนที่สำคัญที่สุดของภาค ได้แก่ อำเภอเมืองนครปฐม และอำเภอเมืองราชบุรี ซึ่งมีฐานะเป็นศูนย์กลางหลักในทุก ๆ ด้าน และอำเภอเมืองเพชรบุรี เมืองสมุทรสงคราม บ้านโป่ง เป็นเมืองที่มีความสำคัญรองลงมา

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาแล้วนี้ ยังไม่พบว่ามีผู้ใดวิจัยเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวกับการศึกษาท้องถิ่นในภาคตะวันตกของประเทศไทย และสภาพการดำเนินงานสำหรับสิ่งพิมพ์เหล่านี้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงปริมาณ ประเภท และเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่น ตลอดจนสภาพการดำเนินงานของห้องสมุดเพื่อการศึกษาท้องถิ่นที่มีอยู่ในแหล่งสารสนเทศประเภทต่าง ๆ ในภาคตะวันตก ที่คาดว่าจะมีบทบาทสำคัญในด้านนี้ ได้แก่ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ห้องสมุดประชาชน และห้องสมุดเฉพาะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจปริมาณ ประเภท และเนื้อหา ทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาการบริหารงาน การดำเนินงานด้านเทคนิค และการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาท้องถิ่นของแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ที่อยู่ในภูมิภาคดังกล่าว
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนแนวทางแก้ไขในการดำเนินงานด้านเทคนิค และให้บริการทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือของแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ที่อยู่ในภูมิภาคนี้

สมมติฐานในการวิจัย

1. ทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นที่มีอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีเนื้อหาเกี่ยวกับจังหวัดเพชรบุรีมากกว่าจังหวัดอื่น
2. ทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นที่มีอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในรูปของบทความวารสารมากกว่าสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น
3. ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของแหล่งสารสนเทศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ การขาดแคลนกำลังบุคลากรผู้รับผิดชอบโดยตรง และขาดงบประมาณสนับสนุน

ขอบเขตในการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้มีขอบเขตในการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเฉพาะทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นประเภทสิ่งพิมพ์เท่านั้น ได้แก่
 - 1.1 หนังสือ หมายถึงสิ่งพิมพ์ที่มีรูปเล่มถาวร ประกอบด้วยรายงานประจำปีของหน่วยงานต่าง ๆ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ รายงานสถิติ และหนังสืออ้างอิงประเภทต่าง ๆ และหนังสือทั่วไป เป็นต้น
 - 1.2 จุลสาร หมายถึงสิ่งพิมพ์ที่มีความยาวไม่มากนัก การจัดทำรูปเล่มไม่ถาวร มีลักษณะเป็นเล่มเล็ก ๆ ไม่มีสัน เป็น แผ่นกระดาษแผ่นเดียวหรือหลายแผ่นเย็บรวมกันหรือเป็นแผ่นพับ มีข้อความจบสมบูรณ์ในตัวเอง มีทั้งประเภทคำบรรยาย และสถิติ ตาราง
 - 1.3 แผ่นปลิว หมายถึงสิ่งพิมพ์ระยะสั้นเป็นกระดาษแผ่นเดียว ใช้สำหรับโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ในโอกาสใดโอกาสหนึ่งในระยะเวลาสั้น ๆ ได้แก่ แผ่นโปสเตอร์ ใบประกาศ ใบโฆษณา เป็นต้น
 - 1.4 วารสารท้องถิ่น หมายถึงวารสารที่จัดพิมพ์ขึ้นในภาคตะวันตกของประเทศไทย มีเรื่องราวเกี่ยวกับภาคตะวันตก และมีอยู่ในแหล่งสารนิเทศของภาคนี้
 - 1.5 ข่าวสารท้องถิ่น หมายถึงสิ่งพิมพ์ที่เป็นแผ่น เย็บติดกันด้วยลวด ไม่มีสัน หรือมีลักษณะเป็นเล่มบาง ๆ ภายในเล่มมีข่าวสารในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่น จัดพิมพ์ในภาคตะวันตก มีเนื้อหาเกี่ยวกับภาคตะวันตก และมีอยู่ในแหล่งสารนิเทศของภาคนี้
 - 1.6 หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น หมายถึงหนังสือพิมพ์ที่จัดพิมพ์ในภาคตะวันตก มีเนื้อหาเกี่ยวกับภาคตะวันตก มีลักษณะรูปเล่มแบบหนังสือพิมพ์ทั่วไป บางฉบับอาจมีขนาดเล็กลงมาและมีอยู่ในแหล่งสารนิเทศของภาคนี้

2. ศึกษาจากแหล่งสารนิเทศประเภทต่าง ๆ ซึ่งเป็นหน่วยราชการในภาคตะวันตกของประเทศไทยที่ได้ให้บริการทรัพยากรสารนิเทศท้องถิ่นแก่บุคคลภายในและภายนอกหน่วยงานรวมทั้งสิ้น 16 แห่ง ได้แก่

- 2.1 หอสมุดวิทยาลัยครูกาญจนบุรี
- 2.2 หอสมุดวิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง
- 2.3 หอสมุดวิทยาลัยครูนครปฐม
- 2.4 หอสมุดวิทยาลัยครูเพชรบุรี
- 2.5 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
- 2.6 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี
- 2.7 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครปฐม
- 2.8 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 2.9 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเพชรบุรี
- 2.10 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดราชบุรี
- 2.11 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสมุทรสงคราม
- 2.12 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสมุทรสาคร
- 2.13 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสุพรรณบุรี
- 2.14 ศูนย์สนเทศการเกษตรและสหกรณ์ โครงการไร่นาสำธิตเพชรบุรี
- 2.15 ห้องสมุดสำนักงานพัฒนาชุมชนเขต 7
- 2.16 ห้องสมุดสำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคตะวันตก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สํารวจแหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับภาคตะวันตกของประเทศไทยจากหน่วยราชการที่มีอยู่ในภาคตะวันตก โดยใช้แบบสอบถามเบื้องต้น แล้วเลือกเฉพาะแหล่งที่ระบุว่ามี การสะสมทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาคตะวันตกมาเป็นประชากรในการวิจัย
2. ศึกษาลักษณะ ประเภท และการดำเนินงานเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ท้องถิ่นจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง
3. สร้างแบบสำรวจทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่นสำหรับบันทึกรายละเอียดทางบรรณานุกรมของสิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันตก
4. สํารวจสิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับภาคตะวันตกที่มีอยู่ในแหล่งสารสนเทศที่เป็นประชากรทุกแห่ง บันทึกรายละเอียดทางบรรณานุกรมลงในแบบสำรวจข้อมูล แล้วแยกเก็บตามประเภทของสิ่งพิมพ์และแหล่งสารสนเทศ
5. สร้างแบบสัมภาษณ์การดำเนินงานเกี่ยวกับทรัพยากร สารสนเทศท้องถิ่น โดยอาศัยความรู้ที่ได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และจากการสังเกตการณ์แหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ในระหว่างที่สำรวจและบันทึกข้อมูลจากสิ่งพิมพ์
6. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไข แล้วทดสอบกับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาและห้องสมุดประชาชนที่มีการดำเนินงานเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่นในภาคอื่น ๆ รวม 7 แห่ง
7. ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ และนักหมายหัวหน้าแหล่งสารสนเทศที่เป็นประชากรทั้ง 16 แห่ง เพื่อขอสัมภาษณ์
8. รวบรวมและจำแนกข้อมูลจากแบบสำรวจทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาคตะวันตกและแบบสัมภาษณ์การดำเนินงานของแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ของข้อมูล และการหาค่าร้อยละโดยใช้สูตร $P = \frac{f}{n} \times 100$
9. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
10. รายงานผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบปริมาณ ประเภท และเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาคตะวันตกจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ภายในภูมิภาค ซึ่งมีประโยชน์ต่อการศึกษาหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นในแขนงวิชาต่าง ๆ
2. ได้ทราบการบริหารงาน การดำเนินงานด้านเทคนิคและการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศเกี่ยวกับภาคตะวันตกของแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ที่อยู่ในภูมิภาคนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการประสานงานกันระหว่างแหล่งสารสนเทศในภาคตะวันตก
3. ได้ทราบปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขของแหล่งทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่นในภาคตะวันตกของประเทศไทย

คำอธิบายศัพท์

ทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่น

หมายถึงสิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นในภาคตะวันตก โดยที่จัดพิมพ์ในท้องถิ่นหรือไม่ก็ได้ และมีอยู่ในแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ที่อยู่ในภาคตะวันตก

แผนที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

